

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“

(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelja Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se suzajmno. Pojedini brojevi stoje 16 para, a zastoreni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u luke obzir uzeti; pitanja za uvršte, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena su pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaliti «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

N. V. Cesar Karlo na talijanskoj fronti.

BOZEN, 25. Cesar je stigao jučer izjutra u južni Tirol, gdje je slušao izvještaje nekolicine viših zapovjednika; zatim se odvezao na frontu, sa koje se popodne povratio u svoje sjedište. Na večeru u dvorskom vozu bili su pozvani feldmaršal Conrad i poglavica njegovog generalnog štaba general-major Müller. Do tom je Cesar iznova primio feldmaršala Conrada na izvještaj. Danas se Cesar odvezao u Val Sugana, gdje su mnoga krašna mjesta sada puste ruševine. Za vožnje, Cesar je pogledavao čete koje su prolazile te im izricao svoju zahvalnost i priznanje za njihove podvige u ofenzivi protiv Italije. Vlada se pak odveze na Cima di Campo, na čijem najvišem vrhu stoji talijanska tvrđava Leone, koju su naši u skoro osvojili. Tvrđava je jedna od najmodernijih i najjeftinijih u visokoj planini i sasvim je čitava. Cesar se zadržao nekoliko na Cima di Campo, zatim se povratio u svoje sjedište.

TOBLACH, 24. Danas je Cesar boravio u području Belluna. Na putu iz Toblacha u Cortina d'Ampezzo vladar je imao prigodu da vidi kako je talijanska vatra uništila hotele kod Landra i u Ospitalu pa i prirodne zapreke u Cortina d'Ampezzo, kojemu Talijanci baš vješto upotreblili svojim ratnim svrhama, a koje smo mjesto, kad je buknuo rat, prepustili Talijancima, jer su naše slobodno odabrane pozicije ležale više na sjeveru. Dužanstvo planinskih sela, koje se požarilo da obuču svoje svečano ruho i krasnu nošnju, privedilo je mladome vladaru oduševljeni doček. Na crkvenoj pijaci, koju su resile austrijske i tirolske zastave, zaustavi se cesarev automobil. Vlada pozdravi svojom ljubaznošću, koja svakoga predobija, oslobođeni narod i zadržao se odulje s njima, koji su iskazivali želju da ih opet jednom pohodi. Cesar se zatim odveze u Cadore, gdje je vještina i spremnost naših pionira u najkraće vrijeme namirila vas kvar što sa Talijanci namiješe cestama, i mostovima. Kako vazda biva kad obilazi frontu, Cesar upotrebi i ovu vožnju da se sastane sa vojvotama i pregleda pukovnije koje prolaze, ili počinjavu ili se bore. Ovaj put zatekao je zapovjednika njemačke 14. armije generala Belowa i poglavicu njegovog generalnog štaba te slušao njihov izvještaj. Popodne Cesar se odveze u Toblach pa odanle natrag u svoje novo sjelo. U jednoj željezničkoj stanici, gdje se dvorski voz odugo zadržao, jer je Cesar morao da stupi u telefonsku svezu sa središnjim uređima, nalazio se voz koji je prevozio njemačke čete. Njemački vojnici, koji su doznali, da je Car u susjednom vozu, navalise oko njegova vagona i priredile mu burnu ovačiju, kličući mu *hura!* i pjevajući patriotske pjesme. Kad se Cesar, poslije telefonskog razgovora, pojavio na prozoru, stade ih pozdravljati rukom, njihovo oduševljenje stize do vrhunca. Vlada pozove k sebi zapovjednike i s njima se odulje pro-razgovori. Kad se s oficirima oprostio i s njima srdačno rukovao i voz se uputi, zagrmu za njim silni *hura!* njemačke momčadi.

Ostali izvještaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 24. 25. i 26. novembra nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Ratne slike iz Italije.

U Vidinu (Udine).

Ratni dopisnik «Fremdenblatta», Siegfried Geyer, šalje sa talijanskog bojišta svoje listu ovaj opis Vidina onog dana kad su u grad ušle naše čete. «Na putu u Udine nižu se nezaboravne ratne slike. Strahote uzimaka nijesu nikad u ratu toliko u oči udarale koliko na cesti, što iz Kormona vodi u Udine. Tu čovjek ima šta da vidi: imovinu i blago čitave armije, ostavljeno na cjedilu, bačeno i zapušteno na javnoj cesti. Tu ima kolona automobila, kratkih svakoga božjeg blaga, sanitetskih vozova, zavođa za raskuživanje, pa municije na gomile, pa opet municije i opet municije, pa onda postolja, remena, oružja, strojeva, trenskih kola, automobila, automobilskih baterija, itd., itd. Željezničke su stanice krate vagonima kao šipak. Na jednom samom mjestu ima 15.000 taneta kalibra 21; malo podalje opet 24.000 topovskih zrna kalibra 15. Zatim opet čitave povorke automobila. Put, koji vodi u grad, natrpan je kolima i municijom za nekoliko kilometara! Talijani su sve ostavili, samo da uzomgu što brže umicati. Kad je vidinsko stanovništvo ugledalo taj vratolomni bijeg vojnika, i ono pleći dađe, bjezati stade. Vidin je grad prazan. Doduše, po vidinjskim ulicama može čovjek da pročita svakojakih proglašaj dojeno se pozivlje stanovništvo, nek ostane u gradu, ali vidi se da ti proglašaji nijesu nikoga uvjeravali. Po crkvama, sa propovijedaonica, svećenici su mirili duhove. Sve zaludu! Stanovništvo je jur-

Rat s Italijom.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 24. Službeno se javlja: 24. novembra 1917. Talijansko bojište: Izmegju Diave i Brente i u Sedam Općina neprijatelji jučer iznova preduzeo protunapad sa jakim snagama. Svi se juriši skriše sa teškim gubicima po Talijance. Uostalom ništa novo.

BEČ, 25. Službeno se javlja: 25. novembra 1917. Talijansko bojište: Talijanski napad s obje strane Brente i na brdo Pertica, što ga je dana 22. gradučka strijeljačka pukovnija br. 3 osvojila na juriš, razbiše se o naše linije. Na istoku nije bilo osobitih događaja.

BEČ, 26. Službeno se javlja: 26. novembra 1917. Talijansko bojište: U dolini Brente i u planini istočno od nje stekosmo u bojovima zadnjih dana novog zemljišta. Neprijateljevi protunapadi progroše najalovo. Poglavica generalnog štaba.

Ruska vlada za primirje i mir.

PETROGRAD, 24. Petrogradska agencija objelodanjuje izjavu, potpisanu od pučkog komesara za izvanjske posle Trockija, a upravljenu na poklisare, u kojoj kaže, da je kongres Sovjetske radnika, vojnika i težačkih odaslanika cijele Rusije, na 8. novembra postavio novu vladu ruske republike; vladin je predsjednik Lenjin a upravljao izvanjske politike Trockij. Izjava upozoruje poklisare na teksti prijedloga, odobrenih na kongresu Sovjeta, koji se odnose na primirje i demokratski mir, bez aneksija i bez ošteta, koji bi se osnvano na načelu narodne neovisnosti i samoopredjeljenja; Trockij moli poklisare da ovo pismo smatraju kao službeni prijedlog za neodvlačno sklopljenje primirja i upućenje pregovaranja o miru.

Prilike ruske vojske.

STOCKHOLM, 25. «Večernja» piše, da je vojni zbor, koji je marširao prema Petrogradu, stao kod stanice Viritas. Čete koje su pozvane sa fronte, primiču se Lugi.

KOPENHAGEN, 25. «National Tidende» donosi petrogradski telegram, po kojemu upravljao ministarstva za prehranu dostavio je odborima radničko-vojničkoj vijeca telegram, što je dobio od vojske na fronti, u kojemu se prilike opskrbljivanja opisuju kao strašne. Ne bude li brzo pomoći, doći će do katastrofe. Sa sjeverne fronte brojjavljaju da nema ni kruha ni krme, vojske da će izginuti od gladi.

Trockij o izvanjskoj politici Sovjeta.

ROTTERDAM, 25. Do «Rotterdamsche Courants» javlja «Daily News» iz Petrograda, 22. o. m.: jučer je Trockij držao govor o izvanjskoj politici Sovjeta, u kojemu je rekao, da su saveznici neprijatelji primili proglašaj Sovjeta. Neprijatelji su smatrali preokret jedino sa stajališta, da će oslabiti

nulo u bijeg za vojskom. Ljudi ponijeh sobom što im je najnužnije, a po svojoj prilici — jer se tako često dešava u brzom bijegu — i što bijaše suvišno. Gradska električna centrala ne radi dobro. Svugdje čovjek može vidjeti kućna vrata širom otvorena i rastvorene prozore, a pred kućanima, na rpe, sadržine ormana i lađica. Niko ne zna čije je što. Imanje je čitavog grada u grdnom mežeu. Ono malo siromašnog stanovništva, što je ostalo u predgrađima, «posjetilo» je zapuštena kuće imućnijih građana i sobom ponijelo što je našlo. Nije u čitavom Vidinu bilo ni jednog čovjeka, koji bi pazio na tu imovinu bez gospodara. Malo je koja kuća bila zatvorena, tako da ukonačenje vojske nije nam zadalo puno brige. U kućama najveći mež. Stanari su ostavili otvorene ormare i sanduke, iz kojih su izvađili ili kaput ili ručnik ili što tako, a sve ostalo razbacili. Po kuhinjama meso je još bilo u loncima, jedino se vatra na opustjelom ognjištu ugasila. Spreme su bile pune svakojakih jestvina, i sve to blago božje tamo-amu prosuto na tlima. Po ulicama vidjelo se razasuto razno pokućstvo i trgovina iz dućana. Teško je našim vojnim vlastina učiniti reda u gradu. U najviše slučajeva ne zna se čija je koja kuća niti čiji je koji stan. Naravski, treba sve rekvirirati, a nema se kome predati isprave o rekviziciji. Stanovništvo je samo krivo, što je zbog njegova ludoga bijega čitav grad postao imovinom bez gospodara. Časorna je stanovao u nadbiskupovoj palači. To je jedna od najotmjerenijih zgrada u Udini. Grad

Rusiju. On unatoč tome misli, da će rat skoro svršiti; međutim on sprema žutu knjigu, u kojoj će se objaviti svi tajni ugovori koje su boljševici mogli da nagju. Moćuje je, da će težaci obrazovati sa vojničkim odborima nove vlade boljševičke svoju posebnu vladu pod Cernovom.

Protivni nazori.

LONDON, 25. Petrogradski dopisnik «Daily Telegrapha», javlja 22. o. m., da nemaksimalističke novine smatraju Lenjinov i Trockijev poziv na primirje kao povredu Londonskog ugovora i izdajstvo Rusije.

Protest ententinih predstavnika upravljen Duchoninu. — Trockijeva okružnica.

BEČ, 26. General Duchonin izdao je ruskoj vojsci vijest, po kojoj su predstavnici Ententinih država prosvjedovali kod ruskog višeg zapovjedništva protiv bilo koje povrede ugovora, što se dana 5. septembra 1914 sklopio izmegu careve vlade i savezničkih vlada. Dozivajući se na to predstavnici Ententinih država prijete, da će svaka povreda ugovora sa strane Rusije, naročito posebno primirje, imati teških posljedica. Ruski viši zapovjednik javlja dalje potčinjenim zapovjednicima, da je američanska vlada izjavila, da više ne može dopuštati da se ista preveze u Rusiju, dok se prilike u ovoj zemlji ne razbistre. Ostanu li boljševici na vlasti i izvrše li svoj program da sklope mir sa Njemačkom, tad će američanska vlada «stati pri svojoj zabrani izvoza.

U svom telegramu svim vojničkim odborima i radnicima — vojničkim težačkim vijecima komesara za izvanjske poslove Trockij reagira protiv tih saopćenja svrgnutog višeg zapovjednika Duchonina, te kaže da su predstavnici saveznika krivi, što idu za tim da izazovu građanski rat. Ako se oni svojim diplomatskim notama obraćaju na generala, koji je svrgnut radi neposlušna vladi, da prinude rusku vojsku i narod da dalje ratuje, to rusku vladu ništa neće odvraćati od volje da utre put poštenom i demokratskom miru. Ruski vojnici, radnici i težaci neće da se pokore savezničkom imperijalizmu.

Proglašava se pozivom da se nastavi borba za primirje i svrševa riječima: dolje sasvaki tajnim ugovorom i diplomatskim spletkama!

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 26. Glavni stan, 26. novembra. Fronta na Sinaju: Na obali neznetna čarakanja izmegu predstraža. Pred sredinom fronta, bilo je prije podne mirno. U prvo popodnevo doba neprijatelj preduze iznova napad sa dvije do tri pešadijske brigade. Napad se dijelom skriši već u početku; a gdje se uopće razvio, bje sasvim odbijen. U ostalom, ništa važno.

Izvještaj bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 25. Generalni štab, 25. novembra. Na više točaka Mačedonske fronte živahna artiljerijska vatra. Naši napadni odijelci provališe u neprijateljske pozicije na istoku od Vardara, iz kojih izniše nekoliko crnih Francuza zarobljenih. Njemački letilac Schmitberger oborio je bicima neprijateljski zauzdan balon, koji se sruši gorući na jugu od Majedage. U dolini Strume živahna artiljerijska djelatnost; na svojoj fronti u Dobrudži puščana i topovska paljba.

je smjesa najplemenitije renaissance i tipičnog savremenog gragjenja, sve to isprekštano mletačkim stilom, a to podaje gradu osobiti karakter. Aparat modernog rata stvara u njemu najčudnovatije kontraste. Njemački i austro-ugarski oficiri setaju po gradu i gledaju, znamenitosti, čitajući «Vog kroz Friul», knjigu koju su našli megiurpama papira, pred knjižarama, a megiutum pada jedna talijanska bomba, koja razmrskava prozore jeone bolnice, gdje lajanski liječnici liječe talijanske ranjenike. Sreća, da glavom nije niko platio, a ni štete nijesu velike. Vani, pred gradom, na cesti, koja iz Udine vodi u Codroipo, naše čete prodiru dalje u potjeru za neprijateljem. Naknadno stizanje vojske, municije i hrane ne može nikako da ide istim korakom kao i ofenziva. Međutim čete se hrane iz obilnih zalaha talijanskih.»

Bijeg iz Mletaka.

U «Daily Expressu» donosi neki očevidac vjeran prikaz o bijegu naroda iz Mletaka: Naš nenađni dolazak u Padovu — piše dopisnik — izazvao je duboku uzbuzbenost megiu gragjanstvom. Sletili su nas s tisuću pitanja o sudbini bojeva na Soči i Tagliamentu. I ono malo, što smo pripovijedali, duboko je utjecalo na pučanstvo. Već se je bio pronio glas u Mlecima, da je divni grad laguna u opasnosti i da se mora isprazniti. Nitko ne može sebi predstaviti stravu koja je nastala kad su prvi vojnici počeli otpremati dragocjene slike i

ZASTUPNIČKA KUĆA.

Govor ministra predsjednika d. r. vit. Seidlera o državopravnim pitanjima s obzirom na dualizam.

Prošastog petka, 23. o. m., u sjednici Zastupničke Kuće, ministar-predsjednik d. r. vit. Seidler, pošto je odgovorio na upite o ponudi primirja na istočnoj fronti — kako je već objavljeno u subotnjem broju našeg lista — osvrnuo se na upite zastupnika Staneke i drugova s jedne, a zastup. Langenhana i drugova s druge strane, te je dao ovu izjavu:

Visoka Kućo! Odgovarajući na interpelacije, koje su preključer meni upravlili s jedne strane g. Stanek i drugovi, a s druge strane gg. Langenhan i drugovi o izjavi, što ju je dao kr. ugarski ministar-predsjednik u ugarskoj zastupničkoj kući oslobođujem se staviti na znanje ovo:

U upitu gospode zastupnika Staneke i drugova govori se o obećanjima, što da ih je dala austrijska vlada ugarskoj. No, poštovana gospodo, nijesam doduše imao nikakva povoda, da dadem takovo obećanje, ali dakako da se nijesam ustručavao kod opetovanih prilika gospodinu kraljskom ugarskom ministru-predsjedniku karakterizovati stajalište, što ga austrijska vlada zauzima u državopravnim pitanjima, što ih je on nabacio. Ja sam na to bio ne samo ovlašten, nego i moralno obavezan, jer u ugarskoj javnosti postoji bojazan, da bi osnove austrijske vlade mogle djelovati na ugarske državopravne prilike. Ja sam na to bio tim više ovlašten, što pojedine austrijske stranke, kako je poznato, zauzimali stajalište, koje zaista stoji u protusloviu s integritetom državopravne izgradnje Ugarske i s dualističkim odnosajem izmegu obje države monarhije.

(Zast. Kalina: Česti govo nikad nijesu priznavali. To je bilo tada nasilje proti češkomu narodu! Predložio je.)

Ministar-predsjednik dr. vit. Seidler nastavlja: Što sam u tom pogledu imao da saopćim gospodinu kr. ugarskom ministru-predsjedniku, nije moglo za njega biti ništa novo, a isto tako mislim, da ni visokoj kući ne donosim ništa novo, ako se lučam posla, te sve ujedno i najednuput razložim, što sam već kod različitih podnesnih prilika, kako mislim, nedvoumno izrekao.

Visoka kućo! Kako sam sebi u svoje vrijeme dozvolio ovdje izvesti, razvrstavaju se zadaci, što ih je sebi stavila ova vlada, u dva velika dijela. Prvi se tiče ustrajanja za rata. Po u isto vrijeme moraju, u pogledu na vrijeme iza rata, biti povučene osnovne linije za gospodarstvu uspostavu, a u svezu s tim za politički razvitak naše države, a moraju se potrebite priprave mjerne u pravu doba obaviti. Ma da vlada, dašto, ne može očekivati, da bi sama mogla privesti na kraj spomenute akcije, koje mogu zaključene biti istom iz mnogo godina, to ona ipak misli, da je označila put, od kojeg se po svojoj prilici ne će moći udaljiti nijedna buduća vlada.

(Zast. Njemeč kliče: To je još pitanje. Dreu-zvišenosti! Drekidanje.) O našem gospodarstvenopolitičkom programu ja sam se prilicno potanko izjavio, kada se je kući predstavio definitivni kabinet, pak ne bi bilo podesno povratiti se na to pa bilo i s jednom riječju. Što se pak tiče ustavnih pitanja, priznat će svaki poznavalac naših prilika, da vlada mora u tom pogledu postupati isto tako savjesno kao i oprezno. (Drekidanje.) Domislimo li, kako se jako razlaze nazori stranaka o rješ-

zvana. Odišta nije trebalo posebnoga poziva na gragjanstvo, da ostavi grad.

Tisuće i tisuće jurile su sa svojim zavezljajima na željezničku stanicu, pa kad nijesu mogli biti primljeni na željeznicu, obratili su se na gondoliere. Otkako postoje Meci nijesu gondolieri toliko za služili kao za ovih ratnih dana. Stotine lira nugja li su im za jednu jedinu vožnju, koja nije trajala ni potpun sat. Besprimjerna je zabuna i strka vladala u uskim ulicama, kutovima i na mostovima kroz cijelu noć, i ako se grad radi sigurnosti nije smio osvjetliti. Mnogi su, zbog guste tama, pali u konale, a voda i mrak ih progutali. Nitko im nije mogao pomoći, jer se je svatko brinuo samo za se.

Oblasti su bile nemodne, pa su same u najvećoj hitnji tražile spas u bijegu. Maleni vaporetiti (parobrodi u kanalu) služili su za prenos izvanrednih dragocjenosti, zvonā, umjetnina, koje su se kralce najvećom žurbom. Sav se je taj posao obavljao sred najveće hitnje i bez ikakva nadzora. Zanimanje za umjetnost dolazi tek u drugome redu, jer je svatko nastojao, da po mogućnosti što brže i prije ode iz grada.

Već je krajnje vrijeme, da ode pučanstvo, jer su živezne namirnice iscrpljene, a nove se ne će više dopremati u ugroženi grad. Prijatelji, koji su došli iz Mletaka, rekli su mi: «Tamo su ostale tek sumnjive pojave, koje će gore pustošiti, nego li neprijatelj i njegov topovi». To nije ni čudo, kad je već i gragjanstvo u Padovi zahvatila demonska groznica, te i ono bježi iz grada.

nju toga pitanja, to ne preostaje doista ništa drugo nego — molim da mi se oprosti omražena riječ — stvoriti poštenu, pripravljaću bazu za diskusiju. Ali na svaki način morat će se kod te reforme paziti na dva stajališta:

1. *Očuvanje jedinstvenosti austrijske države;*
2. *Očuvanje postojećih granica svake krunovine!* (Prekidanje).

Ja to velim s izričitim pozivom na upit gospode zast. Langenhana i drugova, a drugo nijesam imao saopćiti ni gosp. kr. ugarskom ministru-predsjedniku.

Što se tiče prve točke, to su nam poznata sva ona nastojanja, koja idu za tim, da se pojedini dijelovi austrijske države prema njoj i međusobno dovedu u manje tijesni odnos, nego li je danas. U koliko vodi predstavnik ovoga shvatanja poštena volja, da takovom reorganizacijom prinesu nešto dobrobiti austrijske države cjeline pod habsburškom krunom, ima se sigurno tom uvjerenju iskazati ono poštovanje, koje ide svako lojalno uvjerenje. Ali mi valja naglasiti, da takovo shvaćanje ne odgovara programu vlade; jer ova polazi s nazora, da popuštanje čitavog državnog zgloba ne može služiti dobrobiti države i njezinih dijelova. (Prekidanje). Svakako bi bilo posve nemoguće, da se posred rata pokuša rješavanje takovih pitanja. Ako su raka tendencije karakterizane vrsti napere ne onamo, da se ono, što bi moglo postati samo s voljom čitave države iz njezine unutrašnjosti, dade iznuditi od naših neprijatelja putem mirovnih pregovora. (Odobranje, poklici kod Čeha) to se moraju takove nakane posve odlučno osuditi i zabaciti. (Odobranje). Što se tiče podržavanja postojećih granica krunovina to je ovdje mjerodavna misao, da se krunovine tako, kakove jesu, predstavljaju kao historijski nastale i u narodnoj svijesti živeće tvorevine, pa da nikakav dalji organski razvitak nekih ustavnih uredbi ne može ostvariti a da se ne bi obazreo na temeljne elemente, iz kojih je država sa-gragjena. (Poklici kod Čeha).

Iz ovoga prikaza stajališta austrijske vlade može i ugarsko javno mišljenje crpiti dvostruko umirenje, da se ne snuje ništa, što bi moglo povrijediti ne povrijediti ugarskoga državnoga područja ili na temeljnim državnim zakonima ustanovljeni dualizam, te da austrijska vlada mora otkloniti sva nastojanja, koja idu za takovom preobrazbom. Ja to još jedanput izričito konstatujem, jer i za austrijskoga ministra-predsjednika čini se da vrijedi rečenica, koja se nalazi u «Faustu»: «Trebalo je tri puta reknuti!» (Veselost i odobranje.) U tom je pogledu koji poštovani ugarski kolega u sjednici ugarske zastupničke kuće od 21. o. m. j. ispravno naglasio, da Ugarska slabi svoje stajalište, ako se sveudilj s nova dižu prigovori proti Austriji, pa zaista mislim, da bi ta stvar sada morala biti definitivno riješena. (Prigovori kod Čeha).

Što se napokon tiče od ugarske vlade nabacena pitanja kaznenopravne zaštite integriteta Ugarske, to sam tako slobodan, nadopunjujući saopćenja izrečena od ugarskoga ministra-predsjednika dne 21. o. m. j. istaknuti, da nota, upravljena od gosp. austrijskoga gosp. ugarskom ministru pravde o tom predmetu, nije sadržavala ništa drugo do saopćenje, da će se po gledom na pitanje te kaznenopravne zaštite, prema postojećim pravnim načelima najprije zatražiti stručno mišljenje vrhovnoga i kasacionoga suda.

Molim visoku kuću, neka to moje saopćenje uzme na znanje (Zivahno odobranje i pljeskanje).

Upiti.

U sjednici Zastupničke Kuće od 20 novembra prikazani su vladi, izmjeđu ostalih i ovi upiti:

Prodan o prilikama prehranjivanja u Zadarskom kotaru;

Tresić o zlom upotrebanu u prodaji životnih namirnica u Kninu;

Prodan o uzimanju starinskih crkvenih zbona u Dalmaciji.

U sjednici Zastupničke Kuće od 22 novembra: Dulibić prikazao upit o nestašici hrane i o prometnim neprilikama u Dalmaciji.

O sjednici Zastupničke kuće od 23 novembra: Prodan prikazao upit o osnovanju tečevnih zavoda i u opće o skrbi za ratne invalide, o stanju klanonika, osobito onih kaplota prvostolne crkve u Zedru, o prilikama ribarstva a Dalmaciji i Istri, o upravnim i socijalnom podignuću ovih zemalja.

Rat s Italijom.

Priloge za otpor Talijanaca među Brentom i Piavom.

Vojnički stručnjak gradacke «Tagespost» piše: Operacije za liniju na Piavi ušle su u novu fazu. Naše su se čete među Brentom i Piavom približile liniji visova Monte Tomba-Monfenera-Monte Dalone-Monte Giappa i prema klancu San Marino. Isto smo i zapadno od Brente dobili zemljišta u pravcu na Valstagnu. Na brdoravnu Sette Comuni započeli smo preduzeća, kojih operativno značenje proizlazi iz nadavse žestokih protunapada iznenajnih Talijana.

Glasovi engleskih novina.

Dopisnik «Daily Newsa» u talijanskom glavnom stanu piše: Posljednjih se osam dana položaj na talijanskom bojištu promijenio toliko, da se može reći, da će se prodiranje neprijateljskih bojnih sila konačno ustaviti. Već se četrnaest dana u pomoć talijanskim, engleskim i francuskim pionira dani i noću utvrđuje u hitnoj uređena obrambena linija. U postave su dopremljene stotine francuskih i engleskih baterija. Svuda se grozničavo radi. Momčad godišta 1899. došla je već u prednju liniju. Drži se, da su saveznički avijatičari ustanovili sve neprijateljske pripreme među Brentom i Piavom. Time bi se započela jedna od najvećih bitaka ovoga rata. Neprijateljeve su namjere, prvi njegovi strateški planovi, zavjereni u tajnu. Boj već plamsa na nekoliko žarišta izmjeđu Brente i Piava.

Glasovi francuskih novina.

Sa francuske strane, kao primjerice u listu «Echo de Paris» upozoruju na očigled talijanskih izvjava, da su defenzivna junaštva na Piavi i u gorama Talijani sami izvršili, da su general Foch kao vojnički strateg, pa onda svakim danom broj-

nije englesko-francuske vojne sile, zborom i tvorom, mnogo tomu prinijele. Nadalje se veli, u «Genevoisu»: Za Italiju ne radi se o tome da se sa-njari o uspostavi mletačke hegemonije na istočnom i Sredozemnom moru, nego naprosto o spasu Italije same. Taj će spas sigurno samo onda uspjeti, ako se Italija posve podvrgne Detainu i Lloyd Georgeu. Od toga ne smije Italiju odvratiti niti ponos niti «sacro egoi-mo», a Italija mora se dapače, čim brže latiti toga jedinoga sredstva spasa.

Zauzavljeno englesko napredovanje kod Cambrai-a.

AMSTERDAM, 25. «Nieuws van den Dag» piše u uvodnom članku o događajima na zapadnoj fronti: Da je navala Engleza imala odlučnih posljedica, morale bi bile ove, drugoga dana, znatno uznapredovati. Nu drugi dan donese samo ener-gične njemačke protunapade. Englezi ne mogahu se u Fontaineu držati, već ga moradoše napustiti. — «Het Volk» piše: Englesko napredovanje za sada je zauzavljeno. Četvrtak nije održao, što su utorak i srijeda regbi obećavali. — «Maasbode» piše: Može se reći, da je engleski uspjeh postignut ništenom taktikom iznenajanja već uminuo.

Wolffov ured javlja sa zapadnog ratišta: Prodorni pokušaji Engleza kod Cambrai-a izja-lovili su se, uz ogromne gubitke neprijatelja. Na-padao je neprijatelj uslijedio nakon veoma žestoke, ali kratke topničke priprave, te je imao djelovati, kao iznenajenje, ali se unatoč teškim žrtvama posve slomio. Divi dan zadovoljili su se Englezi sa običajnim početnim uspjesima. Slijedećih dana stavljen je u boj novih šest pješaka i tri konja-ničke divizije. Englesko je vojno vodstvo postavilo protiv nas novih 100.000 momaka.

Dižimo ratne kuhinje!

Ratni pomoćni ured č. k. ministarstva unu-trašnjih posla razaslao je ovaj poziv:

«Neprestano raste broj onih oskudnih osoba, kojima je nemoguće da uzdržavaju vlastito gospodarstvo, da snabdjevaju kućanstva životnim namirnicama od prijekle potrebe, u kratko da mogu redovito ručati kod svoje kuće. Ima cijelih skupina zanimanja, koja, jer djelatnost im započima rano u jutro a traje do kasne noći, sprječavaju ono oprezno i sa dangubom spojeno nastojanje, koje je dan danas potrebno za redovito snabdjevanje kuhinje i kuće. Sve više i više žene bivaju strpane u tvornicama i kontoarima, sve više i više ih se upotrebljava od javne službe na mjesto njihovih muževa i braće, koja su na bojnopolju. Osi-guranje dnevnog ručka postalo je za golemi broj osoba pitanjem najveće brizljivosti.

Da se ovoj nevolji doskoči Njegovo Veličanstvo Cesar Karlo, komu na srce leži dobrobit cijelog pučanstva te socijalna skrb svake vrsti pokrenulo je odnosnu inicijativu. Njezinoj č. i k. Visosti prejasnoj gospođi najvojvodkinji Isabelli bilo je od Njegovog Veličanstva zuev u obzir već prokušanu važnost ratnih i bolesničkih kuhinja za pučku prehranu» Previšnjim ručnim pismom stavljenio do znanja, da je Njegovo Veličanstvo vladi preporučilo na osobitu pažnju akciju za podizanje takovih kuhinja od nje najkrepče pro-nicane. Istodobno je Njegovo Veličanstvo naredilo «da se nastojanja upravljena na dalje razvijanje tog preduzeća što više podupire i da se inače u istom smislu poduče svi čimbenici, koji dolaze u obzir».

Zamišljeno je podizanje ratnih kuhinja, koje mogu posjećati i oni, čiji dohodak ne omogućuje isplatu potpunog troška za ručak. Ko u takovoj ratnoj kuhinji uzme ručak, ne smije da sa sobom kući ponese tegotni osjećaj nepoželjne prošnje; neka nešto prinese, što ne dostiže troškove uzetog jela, ali čemu se ozbiljno ima podati važnost za podržavanje preduzeća. Svak ima da prema svojim prilikama u pravednom vrstanju po stepenu podade svoj prinos. Ali svi bez razlike imaju svaki dan biti za trpezom.

Onim srećnicima dakle, koji su u ovo teško doba u stanju, da mogu uzdržavati svoje kućanstvo i koji uz istu trpezu sa svojim mišim u svom domu uživaju dovoljni ručak, svim posjednicima upravlja se usrdna i prešna molba, da prema svojim silama promiču djelo, koje je našlo Previšnji tako vrući interes Cesarev.

U svim većim gradovima, svuda u carstvu, neka se podižu ratne kuhinje. Niko neka se sa trpeze sit ne digne, a da se ne sjeti oskudnih, kojima treba pripraviti trpezu. Neka se svak smatra gozbdavaocem. Nema više veselih svečanosti od nekada. A može li biti ljepšeg, plemenitijeg gostoprimstva od onog, pri kojem se nepoznavani, koji gladuju, pozivlju kao braća za trpezom, vezani jednakom ljubavlju i jednakim samoprijegrom!»

Fridrih grof Toggenburg, č. k. ministar unu-trašnjih posla — Generalmajor Höfer, č. k. mi-nistar — Dr. Viktor Mataja, č. k. ministar — Dr. Eduard knez von und zu Lichtenstein, č. k. dvorski savjetnik i upravljač ratnog pomoćnog ureda č. k. ministarstva unutrašnjih posla.

Prilozi za ovu akciju neka se uplate, sa oznakom «ratne kuhinje» kod ratnog pomoćnog ureda č. k. ministarstva unutrašnjih posla, Beč, L. Hoher Markt 5., ili na njegov račun kod «K. K. priv. allg. Verkehrsbank» u Beču, ili kod blagajne poštanske štedionice, račun br. 181.755, napokon kod pokrajinskog ratnog pomoćnog ureda u Zadru. Svaki prilagatelj može, ako želi, svoj prilog posvetiti za stanovita mjesta ili pokrajine.

Darovi za ovu akciju, kao svi darovi ratnom pomoćnom uredu i pokrajinskim ratnim pomoćnim uredima mogu se pri obračunavanju poreza na ratni dohodak odbiti.

Iskaz priloga.

Ratnom pomoćnom uredu č. k. mi-nistarstva unutrašnjih posla stigli izmjeđu ostalih slijedeći prilozima na korist akcije za ratne kuhinje po Previšnjoj naredbi Njeg. C. i K. Apostolskog Veličanstva i predregne po previšnjem ručnom pi-smu osobitoj skrbi Djezine č. i k. Visosti prejasne najvojvodkinje Isabelle.

Njihove č. i k. Visosti feldmaršal nadvojvoda Fridrich i nadvojvodkinja Isabella K. 50.000 — Njegova Prejasnost knez Ivan von und zu Lichtenstein K. 30.000 — N. N. 20.000 — Jockey Club za Austriju K. 15.000 — Od odbora crno-žutog križa K. 10.000 — Henrik grof Lützov, č. k. poslanik i s. K. 1000 — J. Schanzer, tvorničar Bielitz, prigodom spašenja Njeg. Veličanstva iz pogibelji života K. 2000.

U HRVATSKOJ.

Otvorenje medicinskog fakulteta u Zagrebu. «Zagreb. korespondencija» javlja: Odjelni pred-stojnik za bogoslovlje i nastavu g. Milan Rojc primio je našeg urednika, kojemu je dao potanje informacije glede medicinskog fakulteta. Ovaj će se fakultet otvoriti po svoj prilici u mjesecu ožujku. Bit će smješten, u bivšoj gimnaziji na Šalati, gdje je već i uređena dvorana za anatomiju. Pitanje profesora već je gotovo, pošto se prve godine i onako predava kemija i prirodoslovne znanosti, za koje imademo naše sveučilišne profesore. Jedino će se za anatomiju imenovati profesor ili učitelj, a radi same stvari bolje je, da se uopće ne ističu ničija imena. Studij na ovom fakultetu trajat će pet godina, a imat će svoj dekanat, te je izbor prepušten sveučilišnom profesorskom zboru. Ovaj provizorni dekan započeo će odmah svoj rad, da ne bude ni u kojem pogledu zastoja. Što se tiče onih slušatelja, koji su u vojništvu, mora se naglasiti, da će morati zaostale studije nadoknaditi u praznicima, pošto se ne će uoći, kako se vulgarno veli, na ispitima gledati kroz prste, jer je svrha fakulteta odgojiti valjane liječnike, kojima se može s povjerenjem u ruke dati život tisuća našega naroda. Možemo još spomenuti da se na ovaj fakultet upisalo do sada i nekoliko već svršanih filozofa ili pravnika, a danonice se javlja velik broj naših studenata, tako da ćemo imati lijepu četicu do-maćih liječnika.

BOSNA-HERCEGOVINA.

Izjava nadbiskupa dra Stadlera.

Sarajevski «Hrv. Dnevnik», koji je dosada zastupao politiku Jugoslavenskog kluba, donosi 20. o. m. ovu izjavu:

I. Zahtijevamo rješene državopravnoga pitanja na jugu monarhije u hrvatskom smislu, na temelju hrvatskoga državnoga prava, te uz ne-okrnjeno očuvanje hrvatske narodne i državne individualnosti.

II. Zahtijevamo sjedinjenje onih zemalja, na koje se hrvatsko državno pravo proteže, naime Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Bosne i Hercegovine, te hrvatske Istre u jedno politički i finan-cijalno-autonomno, sa habsburškom monarhijom, kao i cjelinom nerazdruživo spojeno državno tijelo.

III. Držimo svojom dužnošću u prvom redu obraniti svoju vlastitu, sa sviju strana teško ugro-ženu narodnu i državnu individualnost. Rado ćemo ipak pomoći braći Slovincima u njihovoj borbi za samoodržanje i u njihovom nastojanju i radu oko toga, da se s nama sjedine.

IV. Vidimo u jakoj habsburškoj monarhiji najbolji štiti protiv svojih historičkih neprijateljima, koji lakomo pružaju, ruke za hrvatskim teritorijem. Ostar ćemo kod svoje tradicionalne vjernosti vla-dati i državi, ali zahtijevamo, da se državopravno pitanje na jugu monarhije riješi u smislu točaka I. i II. i da država napusti kobnu politiku od zadnjih 50 godina protiv Hrvata, politiku, koja je štetna i hrvatskom narodu i državi samoj, jer mora voditi do kriza i katastrofa, kao godina 1908, 1912 i 1914.

Sarajevo, 16 studenog 1917.

† Josip, nadbiskup vrhbosanski.

u ime svoje i u ime 51 odličnoga građana iz Sarajeva i provincije, koji ali sada iz shvaljivih razloga svojih potpisa objelodaniti ne mogu».

Uz izjavu je dodan i članak «Na obranu hr-vatstva», u kojem se izjavljuju protiv politike Ju-goslavenskog kluba na carevinskom vijeću i de-klaracije od 30 svibnja o. god.

DALMATINSKE VIJESTI

Previšnja odlikovanja.

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo, pre-višnjim rješenjem od 7 novembra o. g. premilostivo se udostojilo udijeliti ratni križ za civilne zasluge trećeg razreda policijskom povjereniku u Spljetu Dr. Rudolfu Modriću, i kancelisti na policijskom ravnateljstvu u Trstu, dođijeljenju kotarskom poglavarstvu u Kotoru, Ivanu Fustösu.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo pre-milostivo udostojilo udijeliti, u priznanje izvrsnog službovanja u osobitom bavljenju, sucu Rugjeru Bracanoviću u (Nakarskoj), zlatni krst za zasluge s krunom na traku kolajne za hrabrost.

Ratno odlikovanje.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo podijeliti u priznanje izvrsnog službovanja u osobitoj službi viteški krst reda Frana Josipa s ratnom dekoracijom nat-por. auditoru iz sl. c. kr. domobranstva Vladimiru viš. Stermiću pl. Valcrociata kod okr. zapovj. u Nik-siću, koji je podlegao jednoj ratnoj zaraznoj bolesti.

Imenovanja.

Ministar unutrašnjih posla imenovao je na-mjesništvene tajnike Mata Bulića, Lovra Curlića i Teodora Sporna kotarskim poglavarima u Dalmaciji.

Vojna imenovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo udostojilo imenovati danom 1. novem-bra o. g. pukovnicima: potpuk. Maksimilijana Zangranda, od 5. strj. puk. i imenovati ga u isto doba zapovjednikom 37. strj. puk.; potpuk. Julija Maleševića, od inž. ofic. zbora.

Za katoličko i grčko istočno svećenstvo u Dalmaciji.

BEČ, 28. Današnji «List državnih zakona» objavljuje naredbu ministarstva za bogoslovlje i nastavu, kojom se svećenici doznačaju namjene za god. 1917 i 1918. Katolički i grčko istočni sve-ćenici u Dalmaciji, koji uživaju beriva iz vjero-zakonske zaklade, odnosno iz državnih sredstava, primaće namjene u jednakoj mjeri, u kojoj su odregene za državne namještenike ministarskom naredbom 14 jula 1917.

Da se pak ima dužan obzir na gospodarske teškoće gazdinstva u kojemu ima više glava, davaće se grčko katoličkim i grčko istočnim sve-ćenicima, koji su oženjeni i udovci, za njihovu djecu dodaci prema broju njihove djece. Umrlih toga umirovljenim svećenicima i rodbini umrlih grčko katoličkih i grčko istočnih svećenika u Dal-maciji udjelice se pripomoći u onoj mjeri, koja po gore spomenutoj ministarskoj naredbi pripada umirovljenim državnim službenicima i udovicama i siročadi njihovim.

Kaptolski vikar Hvarske biskupije.

«Folium Diocesanum» zađarske nadbiskupske kurije javlja:

Preuzvišeni prag. nadbiskup metropolita ime-novao je kaptolskim vikarom obdovjeloje Hvarske, Bračke i Viške biskupije presvijetlog apostolskog protonotara i prepozita onog stolnog Kaptola D.n Stjepana Siminiati.

Promjena općinskog upravnika u Kotoru.

Namjesništvo, dogovorno sa Zemaljskim Od-borom, riješilo je Lazara Millina službe upravnika raspuštene općine kotorske, te je povjerilo dalje u-pravljanje općinskim poslovima u pomenutoj općini c. k. namjesništvom tajniku Rikardu vitez u Bedenu dosadašnjem općinskom upravitelju na Visu.

Na obiljnicu smrti N. V. Ćesara i Kralja Franja Josipa.

Pišu nam iz Lastve, 21. novembra:

Danas, na prvu obiljnicu smrti Njeg. c. i k. Apostolskog Veličanstva cesara i kralja Franja Jo-sipa I. bila je u 9 sati i po pr. p. svečana služba božja, koju je otslužio prečasni župnik don Spiro Perušina, po želji ovdajšnje vojničke vlasti u ctkvi lastvanskoj. U sredini crkve dizao se krasno ure-seni «castrum doloris». Ovoj impozantnoj tužnoj svečanosti prisustvovalaše gđa c. i k. General Stein-hardt pl. Wratlov, zapovjednik obrambenog kotara br. III., potpukovnik Ljubomir Protić, zapovjednik mjesne vojničke stacije, sa svijem oficirima, vojnič-kim činovnicima i poštanskijem upraviteljem sa mno-gobrojnim vojnicima.

Za one koji putuju na državnim automobil-nim prugama.

Danom 1 decembra preuzimlje poštanska u-prava u vlastitu režiju prenos pošte putnika vojnič-kim automobilima na prugama sjeverne i srednje Dalmacije.

Prinos se putnika na državnim automobilskim prugama obavlja prema voznom ređu. Ako zakašni odlazak ili dolazak, ili se propusti jedna vožnja ili dio nje, ne može se od poštanske uprave tražiti nikakve naknade štete. Ne jamči se za netočnost u kurzovnim knjigama, voznim sveščićima itd.

Priimanje je putnika ograničeno na broj mjesta za sjedejanje. Na stanicama u mjestima bez poštanskog ureda mogu se ukrcati novi putnici samo ako u kolima ima slobodnih mjesta. Ne smiju se voziti osobe, koje bi rađi kakve vidljive bolesti smetale suputnicima niti djeca ispod 6 godina bez pratnje, niti kažnjениci ili uapšenici, niti osobe koje su pođ policijskom paskom, niti one, koje sobom nose na-bijeno oružje. Ovim će se osobama povratiti even-tualno isplaćena vozarina i pristojbina za priljagu. Psi se mogu voditi sobom, ako suputnici nijesu tome protivni.

Putne se pristojbine plaćaju prema cjeniku, koji je izložen na stanicama pruge. Djeca ispod 4 godine ne plaćaju vozne pristojbine, ako ih se za vrijeme vožnje drži u naručju.

Vozna se pristojbina plaća i ako se kupi vozna karta prije nastupa vožnje. Karte se dobivaju na stanicama, te vrijede samo za dan i vožnju, za koju je kupljena. Kupuju se na početnim stanicama za dalje relacije 30 časa, a za bliže 15 časa prije redovitog odlaska automobila.

Vozne se karte za kasnije odlazeće mogu unaprijed kupiti samo kod poštanskog ureda na početnoj točki hoda (početne su stanice samo: Zadar, Knin, Sinj, Split, Imotski, Katuni, Makarska, Vrgorac i to najviše 8 dana prije, uz preobilježnu pristojbinu od 1 kruno povrh prevozne cijene.

Putnik zatečen bez prave vozne karte plaća, ako se mjesto nastupa vožnje može nedovjebeno odmah dokazati, voznu cijenu za odlomak pruge što ju je prevalio, a u protivnom slučaju za cijelu prugu, što ju je automobil prevalio, a u oba slu-čaja osim toga dodatak od 1 kr.

Ako se redovita vožnja izostavi ili prekine, a da putnik nije tomu kriv, tad se, na zahtjev pov-raća vozna pristojbina i pristojbina za priljagu, do-tično razlika među plaćenom voznom cijenom i voznom cijenom za prevaljenu prugu. Tražba se ima prikazati kod one stanice, gdje je putovanje moralo započeti, ili gdje je putovanje bilo prekinuto. Pri tomu se povraća vozna karta i potvrjuje primitak povraćenog iznosa na stražnju strani karte.

Putnik se za vrijeme vožnje ima držati izda-tih propisa, jer u protivnom slučaju može biti isklju-čen od daljnje vožnje, te mu se ne povraća plaćena vozarina ili pristojbina za priljagu.

Svaka vozna karta ovlašćuje putnika da može sobom uzeti priljagu do 50 kg. pretpostaviv da u automobilu ima dovoljno mjesta, kao putna priljaga. Ne smiju se prevoziti predmeti, koji su i u poštanskom ređu isključeni od prijenosa, te koji rađi oblika nijesu podnesni za prijenos. Nije dopuštena oznaka vrijednosti. Ako dopušta prostor mogu se kao ručna priljaga uzeti sobom mali predmeti u ko-liko to ne smeta suputnicima.

Ostala se priljaga mora kod stanice predati najkasnije 15 časa prije odlaska automobila, a priljaga će se osoba, koje nastupaju vožnju kod sta-nice bez poštanskog ureda, rukovoditi pri bližnjem poštanskom uredu. Putnik prima za prešanu priljagu predatnicu. Za koturače se uzimlje težina od 20 kg. Za priljagu se plaća 2 h po kilogramu i ni-

zakona za bogostovje i značuju namjene rčko istočni sve-beriva iz vjero-avni sredstava, jeri, u kojoj su e ministraskom

na gospodarske ma više glava, o istočnim sve-nci, za njihovu ove djece. Osim rodbini umrlih većenika u Dal-onoj mjeri, koja naredbi pripada ma i udovicama

biskupije. ke nadbiskupske

metropolita ime-ovljele Hvarske, stlog apostolskog Kaptola D.n

ka u Kotoru. Zemaljskim Odu-uzbuje upravniku ovjerilo dalje u-omenutoj općini du vitez *Bedenu* na Visu.

sara i Kralja

mbra: mri Njeg. c. i k. kralja Franja Jo-svećana služba upnik don Spiro e vlasti u crkvi se krasno ure-ozantnoj tužnoj k. General Stein-rambenog kotara otić, zapovjednik oficirima, vojnič-aviteljem sa mno-

im automobil-

je poštanska u- te putnika vojni-jeverne i sređnje

m automobilskim du. Ako zakasni iedna vožnja ili e uprave tražiti e za netočnost u čima ito.

o na broj mjesta ma baz poštan-putnici samo ako e smiju se voziti e bolesti smetale ina bez pratnje, obe koje su pod sobom nose na- a povratiti even-ina za prtljagu. sputnici nijesu

prema cjeniku. Djeca ispod 4 e, ako ih se za ko se kupi vozna e se dobivaju na an i vožnju, za eim stanicama e 15 časa prije

odlazeće mogu uskog uređa na stanice samo: *atuni, Makarska,* uz predbilježnu zne cijene.

zne karte plaća, ože nedvojbeno odlomak pruge lučaju za cijelu a, a u oba slu-

vi ili prekine, a na zahtjev po- a za prtljagu, do- znom cijenom i t. Tražba se ima utovanje moralo prekinuto. Pri vrgujuje primitak ni karte. ima držati izda- može biti isklju- povrača plaćena

putnika da može etpostaviv da u o putna prtljaga. su i u poštan- a, te koji radi. Nije dopuštena rstor mogu se predmeti u ko-

stanice predati omobila, a pr-vožnju kod sta- niti pri bližnjem a predanu pr- mije težina od kilogramu i mi-

riametri. Mali predmeti, koji nebi smetali drugim putnicima mogu se besplatno nositi kuo ručna prtljaga.

Prtljaga se izručuje samo kad se povuče predatnica. Ako se prtljaga ne prosljedi bez krivnje putnika, povrača se pristojbina, te je putniku slobodno da ne nastupi vožnju i da traži, da mu se povraiti iznos plaćen za kupljenu kartu.

Za putnu prtljagu pošta jamči prema odredbama poštanskog reda.

Poštanske vijesti.

Otvoreni su nanovo poštanski uredi Gorica i Grado i to za sada za listovni saobraćaj, izuzevši preporučene privatne listovne pošiljke, a poštanski uredi Nabrežina 2 za sav listovni saobraćaj.

Obustavljen je saobraćaj ogleda robe za poljske poštanske urede: 250, 360, 393, 510, 522, 526 i 641.

Skrb za siromašnu djecu pučkih škola u Sinju.

Pišu nam iz Sinja, 23. o. m.

Na zamolbu učiteljskog osoblja pučkih škola u ovoj varoši, a osobitom zauzetnošću kotarskog poglavara gosp. Monassa i općinskog prisjednika Dr. Frane Marovića, odlučila je uprava pučke kuhinje dijeliti od 1. prosinca svaki dan 50 objeda najsiromašnijim, najmanjivijim učenicama i učenicima ovačasnih škola. Učiteljsko će osoblje nadzirati pri dijeljenju i odlučivati, kojoj će se djeci besplatno hrana dijeliti.

Lične vijesti.

Gospođa Krunoslav i dr. Tomislav *Blijajić* kod okružnog suda u Sarajevu imenovani su sudskim pristavima, prvi kod kot. suda u Srebrnici, drugi u Rogatici.

Poginuli u mečavi.

Pišu iz Makarske: U petak došla su u Makarsku dva mladića iz Dragijana kod Kozice, te su donijeli rakije u grad. Na povratku uhvatila ih je bura i mečava, te su na «vrh staze» kod sv. Ilije nagjeni dva dana kasnije smrznuti. Konji sa kojih bijahu sjašili, krenuli su sami put sela.

La Camera di commercio e d'industria di Zara

comunica: A sensi dell'ordinanza del ministero del commercio d.d. 30 ottobre a. c. N. 428 B. L. I. si devono notificare tutte le riserve di funi, di filo d'acciaio e di ferro fuso, e precisamente: le funi giacenti nei depositi, le funi di riserva e quelle applicate ad impianti di trasporto, macchine e simili, oppure ad altri impianti che non sono in esercizio. Dall'obbligo di notifica sono eccettuate le funi assolutamente necessarie per le imprese pubbliche di trasporti in esercizio (ferrovie e società di navigazione) e miniere.

La notifica deve farsi secondo lo stato del 3 novembre a. c. e si deve proseguire immediatamente al Ministero del commercio. Se l'esercizio di un impianto viene sospeso dopo il 3 novembre o se dopo questo termine un'impresa viene ripresa, ciò va notificato entro 8 giorni al Ministero del commercio. A queste prescrizioni va soggetto chiunque possiede funi della specie sopraindicata o le tiene in custodia per altri. I formulari si ricevono presso la Camera di commercio e d'industria.

„Za Boga i za Cara.“

Akcija grafice Ter. Thun-Thun za dalmatinske invalide 62. popis prinosa. 500 K Općinski obkrbni odbor Šibenik; 300 K Općinsko upraviteljstvo kao općinsko obkrbno povjerenstvo Kotor; po 200 K Općinski obkrbni odbor Oklaj, Okružni obkrbni odbor Šibenik; 150 K Općinski obkrbni odbor Šipan; po 100 K Općinsko upraviteljstvo kao općinsko obkrbno povjerenstvo Risan, Ivan Vlah-Vičić iz Kastve u Istri nastanien u Zadru; 16 K 20 Marko Radošević pošt. posl. Novigrad sakupio u rujnu K 640 a u listopadu K 980; po 10 K Ante Baburica Fürstenfeld (s prvim prinosom preko uređništva «Narodnog lista» K 12, Rudolf Groß Thun-Hohenstein Linac; 5 K za jedan istisak knjižarske cijene i za jedan ispod knjiž. cijene. S prijašnjim popisima ukupno K 52.050.25.

Prenosne bolesti u Dalmaciji.

Prijavljeni slučajevi prenosnih bolesti u sedmici od 4. studenoga do 10. studenoga 1917.

Bolest	Politički kotar	Općina	Broj	
			oboljelih	umrlih
Difterija	Dubrovnik	Dubrovnik	5	—
„	Hvar	Jelsa	1	—
„	Knin	Drniš	1	—
„	„	Knin	2	—
„	„	Drniš	1	—
„	„	Knin	1	—
„	„	Hvar	1	—
Srdobolja	Hvar	Šibenik	31	—
„	Šibenik	Vodice	1	—
„	„	Dag	1	—
„	Zadar	Zadar	52	—
Trbušni tif	Dubrovnik	Dubrovnik	1	—
„	Hvar	Komiža	3	—
„	„	Starigrad	6	—
„	„	Vrboška	1	—
„	„	Drniš	1	—
„	Knin	Ercegnovi	93	—
„	Kotor	Kotor	23	—
„	„	Grbalj	33	—
„	„	Tivat	23	—
„	Šibenik	Šibenik	1	—
„	Zadar	Zadar	1	—

1) Jedno oboljenje odnosi se na vojničku osobu. 2) 2 oboljenja odnose se na vojničke osobe. 3) Odnose se na vojničke osobe.

Crveni Krst — Croce Rossa.

Alessandra de Bernardi per onorare la memoria della def. Giovannina Mjaljević cor. 6.

PROMET I TRGOVINA.

Počtanski saobraćaj s Turskom.

Do dalje odredbe jedan pošiljač može istog dana predati za Tursku do pedeset poštanskih paketa ili deset poštanskih teretnih komada.

«Veliki preokret u trgovini vinom.»

Neke su hrvatske novine donijele pod ovim natpisom vijest o stanju trgovine vinom poslije našeg prodora u Italiju. Ta je vijest, koju je donijela osječka «Hrvatska Obrana» ušla nekom pomutnjom i u zagrebačke «Narodne Novine», koje se u subotnjem broju vraćaju na stvar, i ovako pišu: «Po informacijama, što ih dobivamo ta se vijest ne potvđjuje, a nijesu ispravni nazori, istaknuti u njoj. Stoga smatramo svojom dužnošću, da upozorimo sve sada vinograđare, neka se ne prenagle. Još ćemo se potanje vratiti na ovaj predmet».

Potpisujte ratni zajam!

Država se obraća za sedmi put na sve svoje narode za ratni zajam. Dok naše čete napreduju u Italiji dužnost je zalega da u rodoljubnom priguću ne zaostane za vojskom na fronti. Uspjeh novoga ratnoga zajma ne će zaostati za uspjesima dosadanih ratnih zajmova. O sigurnosti novca, uložnoga u ratni zajam, ne treba ni govoriti, jer je to već dovoljno poznato iz naših razlaganja povodom prijašnjih ratnih zajmova — ta je sigurnost, dapače, još porasla uslijed najnovijih pobjeda u Italiji. Ne treba, dalje, danas više govoriti ni o tom, kako je patriotska dužnost svakoga tkogod može da potpiše ratni zajam, pa da uzajmi državi novac, za koji dobiva i dobre kamate. Sve su to već dobro poznate stvari.

Osim velikih vojničkih uspjeha u Italiji podupriet će sadašnje potpisivanje ratnoga zajma i činjenica, koju javlja N. Fr. Presse, da se je austro-ugarska deviza u Švedskoj podigla za 25% i to zbog vojničkih uspjeha i zbog nade nedalekog mira.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Izvjestaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 27. Službeno se javlja:

27. novembra 1917.

Talijansko bojište:

Jučer je stanje ostalo nepromijenjeno. U bojovima koji su se bili zadnjih deset dana kod Cismona, alpske su se čete generala Alfreda Krausa iznova borile sa najvećom hrabrošću i ustajnošću. Kako je gradačka strijeljačka pukovnija izvršila na brdu Pertici djela dostojna svoje prošlosti, tako su Gornjo-austrijanci pješadijske pukovnije «Grossherzog von Hessen» br. 14 i odjeljak tirolskih lovaca imali prilika da kod il Termine i San Marina, u klanecu Brente novom slavom svoje barjake ovenčaju.

Dana 23 o. m. kapetan Brumowsky pobjedio je u zračnom boju 28. log protivnika.

Istočno i arbanaško bojište: Ništa važno.

Poglavica generalnog štaba.

Izvjestaj njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 27. Wolff-Bureau javlja:

Veliki glavni stan 27. novembra 1917.

Zapadno bojište:

U pojedinim odsječcima bojnog polja jugozapadno od Cambraia cio dan jak boj vatrom. Dripripremljena engleska pješadija napade na večer, pod zaštitom tmece, selo i šumu Bourlonsko, ali bje u teškom boju iz bliza uzbijena.

Na sjeveru od Prunaja francuski zagoni bje u opkopnom boju odbijeni. Na istočnoj obali Meuse cio dan umjerena borbeno djelatnost; na večer vatra je znatno porasla.

Na ostalim frontama ništa novo.

Prvi general kvartirmajstor *Ludendorff*.

Novi uspjesi pomornica.

BERLIN, 25. «Wolffov ured» javlja nove uspjehe naših podmornica: Na Sredozemnom moru opet su naše podmornice potopile 30.000 bruto-tona brodskoga prorstora.

Doglavica admiralskoga stožera mornarice.

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 27. Glavni stan, 26. novembra.

Fronta na Sinaju:

Na obali bijaše protivnik prešao rijeku Audžu sa konjicom i njoj doznačenom pješadijom, te se učvrstio na sjevernoj obali. Tu ga je jučer zatekao naš napad i to s punim uspjehom. Sjeverna obala Audže pročišćena je od neprijatelja; tom prilikom zarebilo se 11 ljudi a znatan broj bježećih neprijatelja utopi se u rijeku. U sredini fronte uopće samo obostrana artiljerijska djelatnost. Naša je konjica potisnula neprijateljsku i odnijela joj plijen. Uostalom ništa važno.

Izvjestaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 27. Generalni štab, 27. novembra.

Macedonska fronta:

Zapadno od Bitolja i istočno od Vardara kaogod i na donjoj Strumi prilično živahna artiljerijska vatra i letjeljčka djelatnost. Na više mjesta fronte i u Dobrudži, kod Mahmudije i kod Isaccee slaba artiljerijska paljba.

CAREVINSKO VIJEĆE.

Zastupnička Kuća.

BEČ, 27. Kuća je primila prijedloge o uskrsenju uništenog ratnog područja, zatim rezoluciju o rehabilitaciji osoba koje su radi neznatnih pre-

stupaka, naročito koje su u časnom postupku izgubile svoju vojničku šaržu. Do tom je Kuća za podjela raspravu prijedloga, po kojima se izrazuje negodovanje članovima kontrolne komisije nad državnim dugom, koji pripadaju Zastupničkoj Kući radi njihova sudjelovanja u kreditnim operacijama za vrijeme dok je Parlament bio zatvoren. Socijalno demokratski govornici najoštrije osuđuju postupanje članova kontrolne komisije, kojima prigovaraju, da su nezakonitim supotpisivanjem zajmova učinjenih od Stürgkhove vlade za zatvorena Parlamenta podupirali Stürgkhov apsolutizam. *Fuchs*, kućanski socijalac, brani kontrolnu komisiju nad državnim dugom, jer da je njeno postupanje prema postojećim zakonima sasvim opravdano; odbija energično napade socijalnih demokrata na Stürgkha, te utvrđuje da je opstrukcija priznala Stürgkha da zatvori parlament. *Ministar financija Wimmer* naglašava nuždu, u kojoj su se članovi kontrolne komisije nalazili zbog tvrdog uvjerenja grofa Stürgkha, da bi sazivanje Parlamenta bila teška politička pogriješka, i koja je dala povoda komisiji da supotpise zajam, kako bi državu očuvala od teških šteta.

Naredna sjednica sutra.

U odborima.

BEČ, 27. *Nagodbeni odbor Zastupničke Kuće* započeo je raspravu o vladinim osnovama, kojima se nagoda između Austrije i Ugarske privremeno produžuje na dojakasnjoj bazi za dvije godine.

Naprama sumnji izreženoj o tekstu članka I, da odobravanjem osnove konačna nagoda više ne bi trebala ustavnog otisivanja, *minister predsjednik v. Seidler* čini izjavu, u kojoj utvrđuje, da, kako se već razumije, ni austrijska ni ugarska vlada na tako što ne misle. Ono što se između vladâ ugovorilo o nagodi, nije ništa drugo nego vladina pogodba, koja, naravno, ne može drukčije nego da ustavnim putem steče valjanost.

Leh Fiedler izjavljuje, da su Cesi protiv dualizma, i da će radi toga glasovati protiv nagode. *Hrvat Dulibić* opisuje prilike što ih je dualizam stvorio na jugu; obara se na progonojenju južnih Slavena i bavi se željezničkim spojem Dalmacije, koji je obećan od jula 1911 godine.

BEČ, 27. U *predračunskom odboru* govorio je *Biankini* o teškoćama za opskrbljivanje Dalmacije, što su nastale radi pogoršalih saobraćajnih sredstava; ističe nestašicu najnužnijeg materijala za odijevanje; tuži se na oštro rekvirisanje i zapostavljanje mlinarske industrije i obrta u Dalmaciji i predaje rezoluciju o obilatom opskrbljivanju Dalmacije i dalmatinske plovidbe ugljem.

Englesko poklisarstvo krenulo iz Petrograda. stiglo u Viborg, a više o njemu ni traga ni glasa.

KOPENHAGEN, 26. «National Tidende» javlja iz Haparande: «Huvudstadsblad» javlja: Englesko poklisarstvo krenulo je iz Petrograda dana 23 o. m. i bilo bi došlo u Viborg. Otada više se o njemu ništa ne ču; diži se da su ga u Finskoj zadržali.

Duhonin uapšen.

KOPENHAGEN, 26. Predstavnik inostrane štampe na švedskoj granici dobio je telegram iz Petrograda, po kojemu vrhovni zapovjednik general Duhonin bio je uapšen, jer nehtio da priopći svoj fronti prijedlog o primirju.

Telegrami della Redazione.

Bollettino dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 27. Si comunica ufficialmente:

27. novembre 1917.

Teatro della guerra italiano:

La situazione rimase ieri inalterata. Nei combattimenti degli ultimi dieci giorni, presso il Cismon, le truppe dei paesi alpini, comandate dal generale Alfredo Kraus, hanno combattuto nuovamente con grande valore e pertinacia. Come il reggimento tiratori di Graz, nella lotta pel monte Pertica, ha compiuto un'altra volta gesta degne del suo passato, così le truppe dell'Austria superiore del reggimento fanti «Grossherzog von Hessen» nr. 14 ed un reparto di cacciatori tirolesi, presso il Termine e San Marina, nella gola del Brenta, ebbero occasione di coprire di nuova gloria le loro bandiere. Il 23 novembre il capitano Brumowsky ha trionfato del suo ventesimoquinto avversario in un combattimento aereo.

Teatro della guerra orientale e albanese: Nulla di nuovo. Il capo dello stato maggiore generale.

Bollettino del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 27. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 27 novembre 1917.

Teatro della guerra occidentale.

In singoli settori del campo di battaglia a sud-ovest di Cambrai, durante tutta la giornata, forte duello a fuoco. Protetta dalle tenebre, la fanteria inglese allestita, attaccò alla sera il villaggio ed il bosco di Bourlon, ma in un aspro combattimento da vicino venne ributtata. A nord di Prunay una punta francese venne respinta in un combattimento nei fossati. Sulla riva orientale della Mosa, durante tutta la giornata, azione combattiva moderata. Alla sera rilevante intensificazione di fuoco. Sugli altri fronti nulla di nuovo.

Il primo quartiermastro generale *Ludendorff*.

La proposta russa per l'armistizio.

Le note dei rappresentanti dell'Intesa a Duhonin. Un dispaccio di Trotzki.

VIENNA, 26. Il generale Duhonin ha emanato una comunicazione all'esercito russo secondo la quale i rappresentanti degli Stati dell'Intesa avrebbero protestato presso il comando superiore russo contro qualsiasi violazione del trattato, che

venne concluso, il 5 settembre 1914, fra il governo dello Zar ed i governi degli alleati.

In nesso con tale protesta i rappresentanti degli stati dell'Intesa minacciano che qualsiasi violazione di tale trattato da parte della Russia, e particolarmente un armistizio separato recherebbe seco gravi conseguenze.

In un'ulteriore comunicazione il comando superiore russo informa i comandi dipendenti, che il Governo americano ha dichiarato di non poter permettere ulteriori trasporti per la Russia, infino a che questo paese non si sia dichiarato. Qualora i Bolsceviki dovessero restare al potere ed attuare il loro programma di concludere la pace con la Germania, il governo americano terrebbe allora fermo l'emanato divieto d'esportazione.

In un telegramma, diretto a tutti i comitati militari ed ai consigli degli operai, soldati e contadini, il commissario agli esteri Trotzki reagisce contro queste comunicazioni del deposedo comandante supremo Duhonin. Egli rileva che i rappresentanti dei paesi alleati premeditadamente rendono colpevoli di provocare una guerra civile. Se essi si rivolgono con note diplomatiche ad un generale, che per inobbedienza alle misure del Governo venne deposedo, volendo così costringere l'esercito russo ed il popolo russo a continuare la guerra, ciò non distoglierà il Governo russo dal cercare la via che conduca ad una pace onorata e democratica.

I soldati, gli operai ed i contadini della Russia non intendono rimanere sotto il knut degli imperialisti alleati. L'appello eccita a continuare la lotta per un immediato armistizio e termina con le parole: Abbasso tutti i trattati segreti e gli intrighi diplomatici.

Il generalissimo Duhonin arrestato.

COPENAGHEN, 26. Il rappresentante all'estero della stampa dei Bolsceviki al confine svedese, ricevette un telegramma ufficiale da Pietroburgo, secondo il quale il comandante supremo generale Duhonin venne arrestato, essendosi rifiutato di trasmettere a tutto il fronte la proposta d'armistizio.

L'ambasciata inglese partita da Pietroburgo, trattenuta in Finlandia.

COPENAGHEN, 26. Il «National Tidende» ha da Haparanda: Il «Huvudstadsblad» reca: L'ambasciata inglese è partita il 23 novembre da Pietroburgo e deve essere anche giunta a Wiborg. Dopo di ciò non si è saputo nulla di essa. Si suppone che sia stata trattenuta in Finlandia.

D. KASANDRICH odgovorni urednik.

Tiskarnica 6. k. dalmatinskog namjesništva.

Molimo naše pretplatnike u Zadru, da izvole otpremiti ili na brzu ruku ili poštom Uredu „Otvajatelja dalmatinskoga“ - Zadar, pretplatu za tekuću godinu 1917.

Uprava lista.

S' invitano i nostri abbonati in Zara a voler rimettere a mezzo vaglia postale o in via breve, all'ufficio dell'Avvisatore dalmato Zara, l'abbonamento pro anno corrente 1917.

L'Amministrazione.

JAVNE ZAHVALE.

Na isplaćenom mi osiguranom iznosu od kruna dvije hiljade (2000) najljepše blagodarim C. K. Austrijskoj Vojničkoj Zakladi za udovice i siročad (Ođio: Ratno osiguranje), preporučujuć svakome ovu plemenito-humanitarnu ustanovu. Vis, dne 4. Listopada 1917.

Marinković Magda.

Dužnost mi je, da preko javnih novina očitujem, da sam brzo i tačno primila od c. k. Austrijske Vojničke Zaklade za udovice i siročad (Ođio: Ratno osiguranje), iznos od K. 1000 (hiljadu) u ime ratne osigurnine za pokojnog mi sina Petra Vidovića težaka iz Strmica, na što joj najtoplije zahvaljujem. Knin, Strmica, 3. Oktobra 1917.

Gjurgjija Vidović.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije u Zadru

prva prijava na VII. ratni zajam, a baš na- 1) poreza prosti 5 1/2% amortizacioni državni zajam, uz tečaj 92,50%; 2) poreza proste 5 1/2% državne blagajničke doznačnice, povratne dne 1. augusta g. 1926, uz tečaj 94,50%.

Odnosne prijave imadu se što skorije pismeno ili usmeno priopćiti zavodu, te se ina navesti želi li stranka upisati amortizacioni zajam ili blagajničke doznačnice, te

1) želi li stranka podmiriti cijelu kupovnu cijenu odmah u gotovu ili, 2) želi li istu podmiriti u 5 obroka, ili 3) želi li isplatiti samo manji iznos te da glede ostataka kupovne cijene zavod udijeli jedan lombardni predujam uz najpovoljnije uvjete.

Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije udjeljuje i uz najpovoljnije uvjete hipotekarne zajmove u svrhu omogućenja upisne na ratni zajam.

Nadalje posreduje Zemljišno-Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije i životno osiguranje, kod kojeg će se osigurana svota u ratnom zajmu isplatiiti.

Sve bliže obavjesti daje kretom pošte ravnateljstvo zavoda.

paromašina, i Diesel motora, Mašinist, sasvim vješt u mlinarskoj radnji nugja se. Naslov, upravništvu lista. 2-2

Stari kotorski arhiv u Zađru.

(Dastavak).
VI.)

137. Katastar selâ Donjeg i Gornjeg Grblja (Zuppa) sa oznakom kotorskih obitelji, kojim su bila ustupljena zemljišta u onim posjedima. — Knjiga je u pergameni, od g. 1430, format velika osmina. Pisana je latinskim jezikom. Imade stranica 86. Prva su slova in miniatura. — Slova su na nekim mjestima nečudljiva, buduć knjiga ošćena od vlage. — Koliko sam mogao razabrati, spominju se u ovoj knjizi redom ove stare kotorske obitelji: de Glavatis, de Buchia, de Lucha, de Grubogna, de Boliza, de Pasquali, de Bache, Drago, de Sancta, de Pellegrina, Nemagne, Nichxa, de Dragoe longo, Domyssa, Chichero, Lechie, Zagur, de Ostoiza, Bubich, de Betcho, de Tixe, de Luca, de Mechxa, de Besantis, de Pacho, Drago de Luca, de Jacho, Sabbetich, de Mergano, de Slauchio Portonari, de Gimo, de Lechia Paltasich, de Drusco, Filippi, Lampro, Angeli, Bache, Nallis, Slavy, Jartiny, de Ni-

chxa, de Passa, de Palma, de Vrachien, Vriexe, de Marinco, de Jache, de Biste, de Frano, Dussiza, de Sabbe, de Vlado, de Dimo, de Chiasia, de Medoza, Mergary, Varotary, Stagnevich, Castellary, de Suban, de Buch, Luca, de Nemagna, de Medoiza, de Sancta, de Boban, Calladassp.

VII.)

138. Knjiga u pergameni. Format mala osmina. Imade listova 48 (god. 1715—1770). Na listu 12. na desnoj strani, imade jednu sliku u bojama, koja predstavlja gore kalež, iz kojeg izlazi Spasitelj. Kalež je nošen od oblaka. Sa desne i sa lijeve strane kaleža stoji po jedan anđeo, koji kadi kadionikom. Ispod kaleža, po srijedi, naslikan je sv. Rok sa kućkom. Na desnu sv. Roka je sv. Tripun, koji u lijevoj ruci drži mućeničku palmu a u desnoj grad Kotor. Na lijevoj strani sv. Roka je sv. Sebastijan mućenik, privezan pri stablu.

Na dnu je naslikan jedan grad; po svoj prilici Kotor, jer imade crkvu sa dva zvonika.

Čita se ispod slike ovo:

«A Desie Fame Et Bello Libera Nos Domine».

Ostalo, što je bilo napisano, istriženo je.

Na početku, na prvom listu, napisano je: «Laus Deo 1696», a malo niže:

«Questo Libro è di me». — Nema nikakva potpisa, ni imena. — Od prvog lista pa do 12. na kojemu je slika, gore opisana, nije ništa napisano. Od lista 12. pa do lista 28 zabilježene su razne pogodbe, od god. 1715—1770, o prodajama nekih kuća i dućana u Kotoru, te zemljišta u Tivtu.

VIII.) Pergamene i rukopisne isprave zajedno.

139. Dosebni svežanj raznih pergamena i rukopisnih isprava od god. 1554—1820, koji se odnose na Perast. — Dregledao sam sve ove isprave i pobilježio ih s kratkim sadržajem u posebnom popisu, što ga donosim na koncu, jer zasluđuje, da se znade što se u ovom kovčeviću nalazi vrijedna bilješka i o našem starodrevnom gradu Perastu.

IX.) Rukopisi.

140. Knjiga u osmini. Nije paginirana. Pisana je latinski. U ovoj knjigi zabilježeni su razni prizivi u parnicama, učinjeni za vrijeme od god. 1385 do god. 1497.

141. Knjiga u osmini. Nije paginirana. Pisana je latinski. U ovoj knjigi zabilježene su razne isprave, koje se odnose na oltare u stolnoj crkvi sv. Tripuna u Kotoru, i na neke crkve u gradu Kotoru i u biskupiji kotorskoj, i to za razdoblje od god. 1455—1515.

U ovim ispravama spominju se ovi oltari stolne crkve sv. Tripuna: 1. «Altare Sacratissimi Corporis Christi»; 2. «Altare S. Barbare»; 3. «Altare S. Anne»; 4. «Altare S. Helisabeth»; 5. «Altare S. Joannis Baptiste»; 6. «Altare S. Nikolai»; 7. «Altare S. Leonardi»; 8. «Altare Reliquiarum S. Tryphonis»; i 9. «Altare Baptisterii».

(Slijedi.)

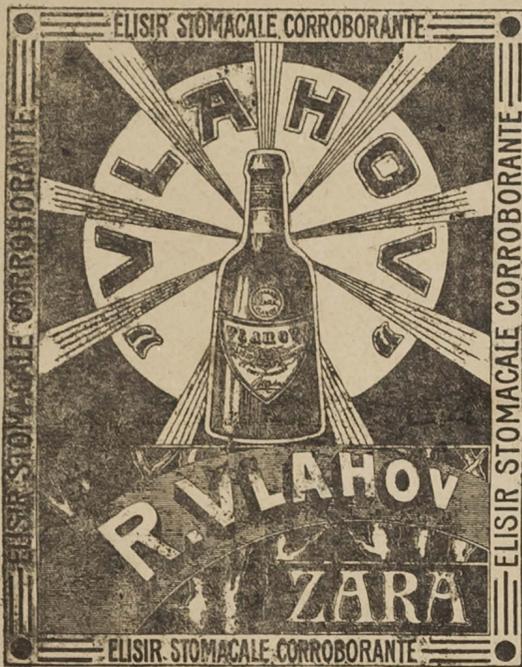
*) Ovo je današnji glavni, veliki oltar u stol. crkvi sv. Tripuna. — Ostali ovdje spomenuti ne opstojе više.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA - Zadar.

Jadranska banka

podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3 3/4 kamata.

Školskih i kancelarijskih potreština!

Umjetničkih dopisnica!

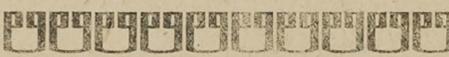
Naručbe pečata od gume za urede itd.

A. PAUT
Papirnica - ZADAR Dalmacija
Ulica Sv. Vida br. 12.
Zastupnica Oesterreichischer Post-Markten-Grossverlag, Bez.

Bazarne robe!

Prodaja boljih novina

pretplatnici ih primaju kući bez ikakve nagrade donosiocu.

Fratelli Mantel & Nipote
BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f. chi 400. Vinc. principale f. chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Naklada školskih knjiga i dopisnica

Skladište papira i kancelarijskih potreština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 8 do 20 h. — Školskih potreština osobito Zadaćnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 28—32 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 8. — Cigaretnog papira: «Riz Abadić» I. 60/100 Kr. 13.—, II. 100/100 Kr. 10. — «Austria» 100/80 Kr. 4.50. «Samum» II. 120/80 Kr. 10. — Fotografiskih potreština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Emaliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

== za dućane i za urede. ==

Disaci stroj «Meteor» takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 2.— komplet Kr. 4.50.

Novosti! Slika N. V. Cara **KARLA I.** u bojama, veličina 73x50, Kruna 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 7, 8, 10, sa gvožđenom žicom 3 m/m kg. K. 10.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Druzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Rusk
B
stigao
kako s
C
račenit
volucij
je peri
Sada s
svih za
hoće li
odmah
ovaj up
vojni
Evropo
komesa
naših s
narodn
li su o
mir. II
se sav
sama,
klanje
pasti o
stranke
tanje,
govori
Mir št
narodā
obezbj
razvoja
svoj pr
Cara i
nikako
javno s
osnovu
poluslu
zemalje
priznaj
pregovo
uživa p
macije
diplom
stojanji
propus
ruska t
sa: Do
narodā
Trojzki
Uljanov
Odg
N
R
pučkih
vlada i
za skl
S
Ta
lijepi A
krenuo
je bio s
a okoln
čar. Iz
prijetan
i svoga
olana v
mlagjen
zdrav k
sijede i
najljep
ga uku
Abdulah
dragče,
žute ce
davno i
nica kć
smrtno
užisa o
Su
dulah, i
hana, k
u han,
i zaguš
pogled
tren ok
zaigra
drugi k
guje. A
gačkim
ovisok,
điti ple
tresne,